

закладів : дис. ... канд. пед. наук: 13.00.10 / О. Ю. Балалаєва. – К., 2016. – 269 с.

2. A Classics & ICT resource course for Europe : a manual for teachers of classical subjects in secondary schools throughout Europe [Електронний ресурс] / V. de Troyer, M. de Biasi, R. Delisle [et al.]; ed. J. Morgan. – CIRCE Project, 2006. – 123 p. – Режим доступу : file:///C:/Users/Yuu/Downloads/Circe-ManualEngels.pdf.

Беззубченко О.А.

*к.е.н., доцент кафедри
економіки та міжнародних
економічних відносин МДУ*

РОЗВИТОК МІЖРЕГІОНАЛЬНИХ ТОРГОВО-ЕКОНОМІЧНИХ ЗАВ'ЯЗКІВ УКРАЇНИ З КРАЇНАМИ ЄС

У тезах визначено напрямки подальшого поглиблення міжрегіональних торгово-економічних зав'язків України з країнами ЄС на основі методу кореляційно-регресійного аналізу оцінки залежності результуючого показнику економіки країни від параметрів міжрегіональних зав'язків. Визначення перспектив зростання обсягів міжрегіональної торгівлі між Україною та ЄС за товарними групами, що мають найбільшу частку в загальному експорті здійснено на основі побудови за методологією портфельного аналізу.

Ключові слова: міжрегіональне співробітництво, торгово-економічні зав'язки, міжрегіональний експорт, міжрегіональний імпорт, портфельний аналіз.

The paper discusses the prospects of the interregional collaboration between Ukraine and the EU. A central issue in this paper is to use of the correlation and regression methods allows estimating the result index dependence of the state economy on the interregional links. The matrices of the interregional trade and economic cooperation development were used to define

the interregional growth prospects. Those matrices are based on the methodology of portfolio analysis.

Keywords: interregional cooperation, trade and economic relations, inter-regional exports, inter-regional imports, portfolio analysis.

Вирішення стратегічного завдання набуття ефективного партнерства України з країнами ЄС потребує пошуку джерел підвищення зростання національної економіки. Міжрегіональне співробітництво є важливою складовою такого стратегічного партнерства, ефективним засобом на шляху європейської інтеграції України, а також практичним механізмом впровадження європейських стандартів. Розширення міжрегіонального співробітництва можливе за допомогою численних заходів, зокрема: розширення виробничої кооперації підприємств різних регіонів; розробки спільних інвестиційних проектів; спільних дій в фінансовій, консалтинговій, маркетинговій діяльності; систематичного обміну інформацією про потреби суб'єктів господарювання в інвестиціях; створення національної мережі міжнародних транспортних коридорів; проведення наукових досліджень і соціологічних опитувань із зазначеної проблематики, проведення конференцій, семінарів, зустрічей, круглих столів та інших організаційних заходів для прийняття узгоджених рішень [1]. Інтенсивність міжрегіональних зав'язків, сьогодні має досить слабку форму прояву, та відповідно, вимагає пошук варіацій для їх реалізації. Однією з найбільш поширених форм міжрегіональної співпраці залишаються зовнішньоторговельні відносини, які в свою чергу мають значний вплив на соціально-економічний розвиток держави.

Отже, важливим аспектом міжрегіонального співробітництва є оцінка перспектив розвитку міжрегіональних торгово-економічних зав'язків з позиції найбільш конкурентних товарів регіону. Вирішення цього завдання викликає необхідність отримання кількісних оцінок впливу економічного розвитку держави на масштаби та інтенсивність міжрегіональних зав'язків України з країнами ЄС. Та виявлення найбільш привабливих з точки зору, існуючих

та потенціальних економічних зав'язків України з країнами ЄС для обґрунтування заходів спрямованих на удосконалення форм співробітництва в розрізі конкретних товарних груп.

Використання методів кореляційно-регресійного аналізу дозволяє оцінити залежність результуючого показнику економіки країни від параметрів міжрегіональних зав'язків [2].

Для оцінки ефективності міжрегіонального співробітництва України та ЄС було проаналізовано товарну структуру міжрегіонального експорту за період 2005-2015 рр. і виділено основні групи товарів: промислові товари – 29,8% експортованих товарів у 2015 р., харчові продукти – 17,8%, сировина та матеріали – 16,9%, машини і транспортне обладнання – 14,7%. Відповідно, ефективність та перспективи розвитку міжрегіональної співпраці між Україною та ЄС розглянуто за виділеними групами товарів, з використанням кореляційно-регресійного аналізу[3].

Отримані результати свідчать про неефективність впливу експорту та імпорту харчових продуктів з точки зору зростання виробничого потенціалу цієї галузі. Також обсяги виробництва в цій галузі практично не залежать від загального експорту країни, вони обумовлені переважно внутрішнім споживанням. Аналогічна ситуація спостерігається і в галузях, що виробляють промислові товари, машини та транспортне обладнання. Позитивний вплив на зростання обсягів виробництва здійснює тільки внутрішньорегіональний експорт та імпорт в галузі сировина та матеріали.

Таким чином, для поглиблення міжрегіонального співробітництва з країнами ЄС в цих галузях, потрібно підвищувати рівень конкурентоспроможності продукції, що виробляється або шукати нові форми та шляхи.

Важливим завданням при аналізі міжрегіональних торговельно-економічних зав'язків є оцінка перспектив їх розвитку. Для цього було визначено структуру експорту ключових товарів з України до країн ЄС. Найбільш орієнтованими на ринки країн ЄС виявилися наступні групи товарів: зернові культури, електричні машини; чорні метали; руди, шлак і зола; ядерні реактори, котли, машини.

Для визначення перспектив зростання обсягів міжрегіональної торгівлі використано матриці перспектив розвитку міжрегіонального торгово-економічного співробітництва, які побудовані на базі методології портфельного аналізу.

Перспективи розвитку міжрегіонального торгово-економічного співробітництва України і країн ЄС визначені для товарів, які складають основу спеціалізації України, і можна проаналізувати за більш детальною класифікацією, виділивши ключові позиції.

Оптимальними з точки зору торгово-економічних зв'язків за товарною групою «зернові культури» є Бельгія, Італія, Австрія, Нідерланди. На ринки цих країн відправляється або вагома частка товарів групи або спостерігаються темпи росту експорту. Перспективними виявилися ринки таких країн ЄС, як Великобританія, Португалія, Іспанія, Німеччина, Польща, Ірландія. Також результати аналізу, свідчать, що жодна з країн не вважається ні депресивним ні проблемним регіоном[3].

Що стосується групи товарів «чорні метали», то основні країни куди здійснюються експортні поставки – це Італія, Польща та Болгарія, причому, жодна з цих країн не розташована в зоні оптимального регіону. Це вимагає вживання комплексних заходів, щодо стимулювання обсягів споживання продукції в зазначених країнах, підвищення рівня її конкурентоспроможності або переорієнтації на інші країни. Оптимальними для співробітництва за даною групою товарів є Великобританія та Данія, перспективними – Іспанія та Угорщина. Торговельно-економічні зв'язки з іншими країнами можна охарактеризувати як проблемні та депресивні, що вимагає активних дій у вирішенні питань в цьому напрямку.

Згідно з отриманою матрицею перспектив розвитку для групи товарів «електричні машини», основними країнами куди здійснюється збут товарів даної галузі є Угорщина, Польща, Німеччина та Чехія. Причому тільки Чехія та Польща є оптимальними ринками збуту. Угорщина та Німеччина є проблемним та депресивним регіонами відповідно. Ринок Болгарії вважається єдиним перспективним для товарів цієї групи [3].

Торгово-економічні зв'язки за цією групою товарів «руди шлаки і зола» характеризуються наявністю великої кількості проблем практично у всіх країнах збуту. Тому, потрібно особливу увагу приділити подальшому розвитку міжрегіонального співробітництва за даною групою товарів.

Отримані в результаті аналізу моделі, дозволяють визначити напрямки подальшого розвитку та поглиблення міжрегіонального співробітництва України з країнами Європейського Союзу. Основними з яких повинні бути: підвищення рівня конкурентоспроможності вітчизняної продукції, приведення продукції у відповідність до існуючих європейських стандартів, переорієнтація експорту з сировинного на високотехнологічний, проведення реконструкції та модернізації виробництва, створення інформаційно-організаційної системи міжрегіональних зав'язків, диверсифікація ринків збуту серед країн ЄС, поглиблення двосторонніх відносин торгово-економічного співробітництва України з країнами ЄС.

Список використаних джерел:

1. Беззубченко О.А. Міжрегіональне співробітництво: сутність, форми та процес реалізації/ О.А. Беззубченко // Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Економіка, 2015, Вип. 9 , С 96-102.

2. Ускова Т.В. Межрегиональное сотрудничество: оценка, и перспективы развития/ Т.В Ускова, Е.В. Лукин// [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cyberleninka.ru/article/n/mezhregionalnoe-sotrudnichestvo-otsenka-i-perspektivy-razvitiya>;

3. Беззубченко О.А. Оцінка перспектив розвитку міжрегіональних торгово- економічних зав'язків України з країнами ЄС / О.А. Беззубченко, Я.О. Хоцька// Вісник МДУ. Серія: Економіка. – Маріуполь: МДУ, 2016. – Вип. 12. – С. 125–134. Режим доступу:<http://visnyk-economics.mdu.in.ua/uk/visnik-12.pdf>